

Sz. P. Magdalena Rzeczkowska
Minister Finansów

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

Działając zwracamy się do Pani Minister z prośbą o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w zakresie zmian do ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług², które stanowiłyby bodziec dla rozwoju sektora zrównoważonego transportu i rynku zeroemisyjnych pojazdów z napędem elektrycznym³ w Polsce, o których mowa w ustawie z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych. Wsparcie tego rynku, z uwagi na znaczenie elektromobilności w procesie ochrony atmosfery i klimatu, potrzeby dekarbonizacji sektora transportu drogowego, a także uniezależniania się od importu paliw kopalnych, odbyłoby się z korzyścią dla społeczeństwa i gospodarki, przez co powinno zostać potraktowane jako inicjatywa warta uwagi ze strony Pani Minister.

Postulowane zmiany

proponuje zniesienie ograniczeń dotyczących odliczenia VAT naliczonego od wydatków związanych z Pojazdami elektrycznymi poprzez wprowadzenie następującej zmiany do ustawy o VAT:

1/ W art. 86a w ust. 3:

- a) w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem;
- b) dodaje się punkt 3 w następującym brzmieniu:
 - 3) *do wydatków związanych z pojazdami z napędem elektrycznym, o których mowa w ustawie z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych.*

Dodatkowo proponuje wyłączenie z opodatkowania VAT użycia Pojazdów elektrycznych stanowiących część przedsiębiorstwa podatnika do celów innych niż działalność gospodarcza podatnika poprzez wprowadzenie następującej zmiany do ustawy o VAT:

2/ Art. 8 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„Przepis ust. 2 pkt 1 nie ma zastosowania w przypadku:

- 1) *użycia pojazdów z napędem elektrycznym, o których mowa w ustawie z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych do celów innych niż działalność gospodarcza podatnika;*
- 2) *użycia pojazdów samochodowych, innych niż wymienione w pkt 1, do celów innych niż działalność gospodarcza podatnika, jeżeli podatnikowi przysługiwało, w całości lub w części, prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, obliczoną zgodnie z art. 86a ust. 1, z tytułu:*
 - *nabycia, importu lub wytworzenia tych pojazdów lub*
 - *nabycia, importu lub wytworzenia części składowych do tych pojazdów, jeżeli z tytułu nabycia, importu lub wytworzenia tych pojazdów podatnikowi nie przysługiwało prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego.*”

² Dalej: „Ustawa o VAT”; Dz. U. z 2021 r. poz. 685, z późn. zm.

³ Dalej łącznie: „Pojazdy elektryczne”.

⁴ Dalej: „ustawa o elektromobilności”; Dz.U. z 2021 r. poz. 110.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 86a ust. 1 ustawy o VAT, w przypadku wydatków związanych z pojazdami samochodowymi podatnik może odliczyć tylko 50% kwoty podatku naliczonego. Ograniczenie to nie dotyczy m.in. pojazdów innych niż samochody osobowe, pojazdów specjalnych, pojazdów wykorzystywanych wyłącznie do działalności gospodarczej (przy czym istnieją bardzo restrykcyjne wymogi uznania pojazdu za wykorzystywany wyłącznie do działalności). W praktyce większość podatników jest uprawniona do odliczenia jedynie 50% VAT od wydatków związanych z samochodami osobowymi.

Wprowadzenie możliwości odliczenia 100% VAT od wydatków dotyczących Pojazdów elektrycznych będzie stanowiło istotną zachętę finansową dla przedsiębiorców do nabywania takich pojazdów i znacznie przyczyni się do rozwoju rynku elektromobilności w Polsce. Postulat ten wpisuje się Plan Rozwoju Elektromobilności w Polsce przyjęty przez Rząd 17 marca 2017 r., którego celem jest stworzenie warunków dla rozwoju elektromobilności Polaków.

Należy zwrócić uwagę, że jednym z głównych czynników hamujących rozwój elektromobilności jest wysoki koszt zakupu Pojazdów elektrycznych. Obecnie Pojazdy elektryczne ze względu na technologie użyte w ich produkcji są znacznie droższe w stosunku do konkurencyjnych pojazdów z napędem silnikowym. Oznacza to, że przeciętny nabywca mając do wyboru pojazdy o podobnych parametrach wybierze ten, którego koszt zakupu i eksploatacji jest niższy. Wybór pojazdu silnikowego zamiast elektrycznego jest jednak niepożądany z punktu widzenia wpływu na środowisko naturalne oraz kierunku rozwoju cywilizacji (ograniczenie wykorzystania paliw kopalnych i emisji gazów cieplarnianych), w którym kraje rozwinięte (w tym Polska) zobowiązały się podążać. Wprowadzenie 100% odliczenia VAT na Pojazdy elektryczne z pewnością przyczyniłoby się do zwiększenia atrakcyjności używania takich pojazdów przez przedsiębiorców (którzy są przeważającą grupą nabywającą nowe pojazdy). Należy mieć także na względzie nadchodzącą legislację, która narzuca potrzebę ambitnych i dynamicznych działań w kierunku rozwoju zeroemisyjnej mobilności. Wyraża to m.in. unijny pakiet Fit for 55, który wprowadzi fundamentalne zmiany w sektorze transportu drogowego i jego otoczenia już w nadchodzących miesiącach.

Trzeba również pamiętać, że w myśl art. 86a ust. 2 ustawy o VAT, do wydatków związanych z pojazdami samochodowymi zalicza się wydatki dotyczące nie tylko nabycia pojazdów, używania pojazdów na podstawie umowy najmu/leasingu, ale także nabycia lub importu paliw silnikowych, oleju napędowego i gazu, wykorzystywanych do napędu tych pojazdów, usług naprawy lub konserwacji tych pojazdów oraz innych towarów i usług związanych z eksploatacją lub użytkowaniem tych pojazdów. Ograniczenie odliczenia VAT dotyczy zatem również wydatków związanych z ładowaniem pojazdów elektrycznych. Wprowadzenie pełnego odliczenia VAT dla Pojazdów elektrycznych zmniejszyłoby zatem finansowe koszty eksploatacji tych pojazdów, a także wyeliminowało praktyczne problemy związane ze stosowaniem ograniczenia określonego w art. 86a ust. 1 ustawy o VAT. O ile bowiem określenie kwoty VAT podlegającej odliczeniu nie stanowi problemu w przypadku nabycia usługi ładowania od dostawcy usług ładowania, o tyle określenie jaka część energii elektrycznej zużywanej przez podatnika w budynku, w którym prowadzi on działalność gospodarczą i posiada własny punkt ładowania jest nadmiernie utrudnione lub wręcz niemożliwe. Zastosowanie omawianych ograniczeń w odliczeniu VAT do energii elektrycznej nabywanej w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej wymaga w praktyce przyjęcia pewnych szacunków (metod kalkulacji energii zużytej do ładowania), co wiąże się dodatkowymi nakładami administracyjnymi oraz rodzi niepewność co do akceptacji przyjętego sposobu kalkulacji

przez organy podatkowe. Może to zniechęcać przedsiębiorców do inwestowania w infrastrukturę do ładowania pojazdów w miejscu prowadzenia działalności, co może być czynnikiem hamującym rozwój elektromobilności w Polsce.

W tym miejscu pragnie zaznaczyć, że proponowane rozwiązanie pozostaje w zgodzie z przepisami Dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej⁵. Podstawową zasadą podatku VAT jest bowiem jego pełna neutralność dla przedsiębiorców, a wszelkie ograniczenia w zakresie prawa do odliczenia VAT powinny być stosowane wyjątkowo. Dyrektywa VAT nie zawiera postanowień stojących na przeszkodzie wprowadzeniu przez Polskę pełnego prawa do odliczenia VAT od wydatków dotyczących Pojazdów elektrycznych. Szczególnie że już obecnie z pełnego prawa do odliczenia VAT korzystają niektóre kategorie pojazdów. Nie ma również przeszkód aby różnicować prawo do odliczenia ze względu na rodzaj pojazdu. Przykładem tego typu rozwiązań funkcjonujących w ramach Unii Europejskiej są regulacje obowiązujące w Austrii, które przewidują prawo do odliczenia 100% VAT od wydatków związanych z Pojazdami elektrycznymi przy jednoczesnym ograniczeniu (wyłączeniu) prawa do odliczenia VAT od wydatków dotyczących pojazdów o napędzie konwencjonalnym.

Wprowadzenie pełnego odliczenia VAT od Pojazdów elektrycznych wiązałoby się generalnie z obowiązkiem opodatkowania VAT ich prywatnego użytku. Zgodnie z art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy o VAT, za odpłatne świadczenie usług uznaje się również użycie towarów stanowiących część przedsiębiorstwa podatnika do celów innych niż działalność gospodarcza podatnika, w tym w szczególności do celów osobistych podatnika lub jego pracowników, w tym byłych pracowników, wspólników, udziałowców, akcjonariuszy, członków spółdzielni i ich domowników, członków organów stanowiących osób prawnych, członków stowarzyszenia, jeżeli podatnikowi przysługiwało, w całości lub w części, prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego z tytułu nabycia, importu lub wytworzenia tych towarów lub ich części składowych.

Przepis ten nie ma zastosowania wobec samochodów osobowych, od których podatnik może odliczyć 50% VAT. Jeżeli podatnik odlicza 50% VAT, to nie musi analizować czy i w jakim zakresie jego pojazd jest używany dla celów prywatnych. Takie uproszczenie może być niekiedy korzystne, ale z reguły jest krzywdzące dla podatników, których pojazdy mają przede wszystkim służyć działalności gospodarczej, a użytek prywatny jest jedynie „skutkiem ubocznym” wynikającym z normalnych zasad życia społecznego.

Wprowadzenie pełnego odliczenia VAT na Pojazdy elektryczne byłoby wymierną korzyścią dla podatników nawet gdyby musieli opodatkować tzw. użytek prywatny. Niemniej stosowanie art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy o VAT niewątpliwie zmniejszyłoby pozytywny efekt finansowy związany z pełnym odliczeniem VAT i wiązało się z koniecznością realizowania dodatkowych obowiązków administracyjnych związanych z ewidencjonowaniem użytku prywatnego i określaniem podstawy opodatkowania z tytułu takiego świadczenia. W celu stworzenia optymalnego bodźca podatkowego, który mógłby mieć realny wpływ na rozwój elektromobilności w Polsce, proponuje wyłączenie opodatkowania użytku prywatnego w odniesieniu do Pojazdów elektrycznych.

Jednocześnie że art. 26 ust. 1 Dyrektywy VAT nie stoi na przeszkodzie wprowadzeniu postulowanej regulacji wyłączającej opodatkowanie VAT nieodpłatnego wykorzystania pojazdu

⁵ Dalej: „Dyrektywa VAT”; Dz.U.U.E.L.2006.347.1 z dnia 2006.12.11 z zm.

służbowego do celów prywatnych. W ust. 2 tego przepisu wskazano, że „Państwa członkowskie mogą odstąpić od stosowania przepisów ust. 1, pod warunkiem, że takie odstępstwo nie będzie prowadzić do zakłóceń konkurencji.”. Zdaniem, proponowane rozwiązanie nie prowadzi do zakłóceń konkurencji za względu na marginalne obecnie wykorzystanie Pojazdów elektrycznych przez przedsiębiorców. Ponadto, ewentualne wykorzystanie do celów prywatnych Pojazdów elektrycznych i jego opodatkowanie lub brak opodatkowania byłoby nieistotne z punktu widzenia pozycji rynkowej podatników korzystających z tych pojazdów oraz oferujących te pojazdy.

W tym miejscu warto ponownie przytoczyć przykład regulacji podatkowych w Austrii, które nie przewidują obowiązku opodatkowania użytku prywatnego Pojazdów elektrycznych (wobec których możliwe jest 100% odliczenie VAT), jeżeli używanie pojazdu do celów działalności gospodarczej ma przeważający charakter. W tym kontekście podkreślić należy, że podstawowym warunkiem realizacji prawa do odliczenia VAT jest wykorzystywanie nabytych towarów i usług na potrzeby opodatkowanych transakcji podatnika. Warunek ten miałby oczywiście zastosowanie wobec Pojazdów elektrycznych wyłączonych z ograniczeń odliczenia VAT. Wprowadzenie postulowanej preferencji nie będzie zatem prowadzić do przyznania odliczenia VAT podatnikom, którzy nabywają pojazdy na cele osobiste swoje lub swoich pracowników.

Końcowo, że z dniem 31 grudnia 2022 r. wygasa decyzja wykonawcza Rady (UE) 2019/1594 z dnia 24 września 2019 r. upoważniająca Rzeczpospolitą Polską do stosowania środków stanowiących odstępstwo od art. 26 ust. 1 lit. a) i art. 168 dyrektywy 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej. Polska będzie zatem musiała w tym roku uzyskać kolejną decyzję derogacyjną umożliwiającą dalsze stosowanie ograniczenia odliczenia VAT na samochody osobowe i umożliwiającą wyłączenie opodatkowania użytku prywatnego pojazdów, od których przysługuje jedynie 50% odliczenia VAT. Jest to zatem okazja, żeby wnioskować do Komisji Europejskiej o wyrażenie zgody na wyłączenie opodatkowania prywatnego użytku Pojazdów elektrycznych, od których będzie można odliczać 100% VAT. Aczkolwiek

uzyskanie takiej decyzji nie jest konieczne, jeżeli pojazd, od którego nabycia i używania przysługiwało podatnikowi 100% odliczenia VAT, jest przez tego podatnika używany w przeważającym zakresie na cele działalności gospodarczej.

Podjęcie przez Panią Minister postulowanych działań niewątpliwie przyczyni się do wsparcia analizowanego rynku i stworzenia mu pożądanych ram funkcjonowania, eliminując jedną z głównych barier w rozwoju elektromobilności – finansową.

Przedstawiając powyższe wnoszę o przychylenie się do prośby z góry dziękując za okazane wsparcie.

Z wyrazami szacunku,
